

Příklady dobré praxe

Josef Zdražil, Petr Dubovský

Publikace je spolufinancována Evropskou unií.

Úvod	3
Základní informace o SF EU	4
Informace o projektu Partnerství pro novou strategii Zlínského kraje	6
Cesta k úspěšnému projektu	7
Příklady dobré praxe	11
Projektový pracovník veřejné správy	12
Práce v Naději	14
I já chci být samostatný	16
Azylový dům Samaritán – komplex resocializačních a integračních služeb pro muže bez domova	18
Navýšení kapacity nízkoprahových zařízení pro děti a mládež provozovaných Unii Kompas ve Zlínském kraji	20
Dejte nám šanci, chceme žít s vámi	22
Podpora sociálně ohrožené skupiny obyvatelstva směrem k jejich integraci a pracovnímu uplatnění (SOS)	24
Naše společná budoucnost	26
Nové příležitosti pro rodiče postižených dětí	27
Závěr	28

Česká republika může od roku 2004 realizovat projekty s podporou strukturálních fondů Evropské unie. Na první, zkrácené programové období 2004–2006 navazuje sedmiletý cyklus 2007–2013, pro který je v rozpočtu EU připraveno více než sedm set miliard korun. Organizace v neziskovém sektoru jsou, stejně jako na začátku roku 2004, velmi dobře připraveny ucházet se o tyto finance. Pokud se podaří odstranit překážky, které spočívají zejména ve finančním zajištění realizace projektů, bude se počet občanských sdružení, obecně prospěšných společností či příspěvkových organizací, které uspějí se svými projektovými záměry, zvyšovat.

Doposud však nebyly podmínky pro nestátní neziskové organizace příliš příznivé, a proto za každým příkladem dobré praxe, který se nám podařilo zařadit do této publikace, si čtenář musí představit mnoho odvahy, obětavosti, ale také trpělivosti. Každá organizace, která byla při žádání o podporu ze strukturálních fondů úspěšná, musela překonat mnohé bariéry při komunikaci s administrátory projektu, kteří hovořili „jiným“ jazykem a ve velké míře se společně s řešiteli projektů teprve učili rozumět tomu, co je to projekt a jaká jsou pro jeho realizaci pravidla. Každou organizaci stála realizace projektu také vlastní náklady. Stoprocentní financování projektů pro neziskové organizace, které se v některých operačních programech uplatňovalo, a v jiných ne, nezahrnuje spoustu práce s přípravou projektu, opomíjí neuznatelné náklady, které jsou v každém projektu, a často neobsahuje všechnu práci, která je s realizací projektu spojena.

Ve zlínském okrese působí několik organizací, jejichž projekty nám mohou být inspirací. Pokud chcete sestavit svůj vlastní projektový záměr, abyste pomohli naplnit některý z cílů nových operačních programů, můžete se díky této publikaci lépe připravit na jeho realizaci. A to je naším cílem.

Bc. Josef Zdražil

Základní informace o SF EU *)

Regionální politika je součástí dlouhotrvajícího evropského integračního procesu. Jejím účelem je zajistit srovnatelnou životní úroveň obyvatel všech regionů v rámci Unie a členských států a snížit rozdíly v hospodářské úrovni regionů s ohledem na jejich historické, kulturní a geografické odlišnosti. Regionální politika má dle principu solidarity podporovat směřování cílené pomoci do zaostávajících regionů nebo regionů s nevyhovující strukturou průmyslu, které jsou proto nuceny přeorientovat se na jiná odvětví. Prostřednictvím regionální politiky se podporují především konkurenceschopné, rozvojové a **inovativní aktivity**, což je dlouhodobě účinnější než například přímé dotace pro ohrožená odvětví.

Regionální politika EU tedy byla vymyšlena proto, aby přispívala k ekonomické a sociální soudržnosti, přičemž úroveň regionů se poměřuje přepočtem HDP na obyvatele. Pro ještě hezčí vysvětlení lze konstatovat, že finance ze strukturálních fondů Evropské unie jsou určeny na to, aby „šťastní lidé pracovali“ v chudých regionech a nestěhovali se za prací do regionů bohatých, kde by jejich migrace mohla vyvolat sociální třenic. Zároveň se jedná o určitou kompenzaci méně vyspělým ekonomikám za to, že se připojily ke společnému evropskému trhu, kde mohou mít problémy s konkurenceschopností.

Strukturální fondy jako finanční nástroj regionální politiky

K reálnému naplňování regionální a strukturální politiky, jinými slovy ke snižování rozvojových rozdílů mezi regiony EU, slouží strukturální fondy (SF) coby hlavní finanční nástroj. Finanční příspěvky ze SF na rozvojové aktivity členských států jsou nevratné. SF samozřejmě nejsou jediným zdrojem financí EU pro realizaci rozvojových aktivit členských států. Tyto aktivity může také financovat Evropská investiční banka formou úvěrů.

Členské země mohou při vyjednávání s EU o směřování pomoci SF vycházet ze svých specifických potřeb, a využívat tak příspěvky ze SF k řešení konkrétních problémů. Platí tedy pravidlo, že je financováno to, co sami chceme a potřebujeme, jen to musí vyjednávat (vláda) prosadit u Evropské komise (EK). Vzhledem k tomu, že jsme již nabyli mnoho zkušeností a postavení našeho státu je odlišné od let 2002 a 2003, budou vyjednané podporované oblasti pro období 2007–2013 poněkud odlišné od zkráceného období 2004–2006.

Principy strukturálních fondů

Provádění strukturální politiky a také využívání strukturálních fondů jako jejího hlavního finančního nástroje je založeno na několika hlavních principech:

Princip programování

Tento princip znamená, že členské země mohou čerpat prostředky ze SF na základě vypracování víceletých a víceoborových programů rozvoje, které vlády jednotlivých zemí předkládají ve formě programových dokumentů EK vždy na určité období dopředu (programovací období EU trvá zpravidla 7 let). Účelem tohoto přístupu je zajistit co nejkomplexnější plánované řešení problémů daných regionů EU ve výhledu několika let a nerozdělovat finance SF na jednotlivé dílčí projekty (s tím také souvisí princip koncentrace – viz níže).

Princip koncentrace

EU usiluje o to, aby co největší množství peněz směřovalo do těch nejpotřebnějších regionů na akce přinášející maximální užitek. Pro skutečně nejefektivnější využití SF je podstatné nerozptylovat jejich prostředky na řadu drobnějších a méně významných projektů, ale koncentrovat je do komplexních projektů v rámci předem naplánovaných strategií rozvoje.

Princip partnerství

Partnerství je dalším důležitým aspektem využívání SF. Do procesu plánování využívání SF jsou zapojováni příjemci prostředků – regiony, města, obce, soukromé subjekty. Při přípravě programových dokumentů je kladen důraz na spolupráci mezi EK a příslušnými orgány na národní, regionální a místní úrovni, které pověřuje členský stát přípravou a realizací rozvojových programů.

Princip doplňkovosti (adicionality)

Prostředky ze SF jsou určeny pouze k doplnění výdajů členských států. Členské státy musí v předkládaných rozvojových plánech doložit vlastní finanční prostředky na spolufinancování akcí, na které jsou přiděleny i prostředky fondů EU. Finance SF tedy nesmějí nahrazovat národní výdaje, není např. možné snížit ve státním rozpočtu výdaje na životní prostředí s odůvodněním, že je tato oblast podpořena SF.

Princip monitorování a vyhodnocování

Veškeré operace SF jsou průběžně sledovány a vyhodnocovány z hlediska efektivnosti vynakládaných prostředků. Při schvalování projektů se předběžně posuzují možné dopady, projekty se pravidelně hodnotí v průběhu realizace a po ukončení se vyhodnotí skutečné výsledky projektů.

Základní pravidla regionální politiky určuje:

Základním legislativním kamenem regionální politiky EU a využívání strukturálních fondů je Nařízení Rady (ES) č. 1260/1999 o obecných ustanoveních o strukturálních fondech. Najdete zde odpověď na mnohé otázky. Zároveň je toto nařízení od okamžiku vstupu závazné pro ČR. Vše, co je zde napsáno, můžete po českých orgánech vyžadovat. Bohužel některá ustanovení jsou dána k libovůli národních vlád, a tím vznikají odlišné podmínky pro čerpání strukturálních fondů v jednotlivých členských státech, často na úkor snadného přístupu k financím pro žadatele.

Strukturální fondy v ČR

Jedním ze základních principů využívání SF je princip programování. Členský stát EU musí v **programových dokumentech** předem stanovit a popsat rozvojové aktivity, které považuje za důležité pro financování v rámci regionální politiky EU, a to dříve, nežli jsou mu přiděleny prostředky ze společného evropského rozpočtu. Tímto způsobem EU zajišťuje, že podpora ze SF půjde skutečně do nejpotřebnějších oblastí a sektorů.

ČR, stejně jako ostatní členské státy, zpracovala pro čerpání SF programové dokumenty pro období 2007–2013 a v době přípravy této publikace – v prvním čtvrtletí 2007 – o nich vyjednávala s Evropskou komisí, která je musela schválit. S trochou zjednodušení lze říct, že programové dokumenty určují, co se bude platit, kdy se to bude platit a kolik na to bude peněz.

Národní rozvojový plán

Hlavním programovým dokumentem ČR je **Národní rozvojový plán** (NRP), který je dále rozpracován v Národním strategickém referenčním rámci a následně dělen na operační programy – sektorové a regionální. V dokumentu jsou popsány obecné rozvojové cíle státu společně s opatřeními nutnými pro realizaci cílů, včetně odhadu finančních požadavků na realizaci těchto opatření.

Operační programy

NRP stanovuje celkovou strategii rozvoje pro ČR, zatímco operační programy jsou vlastně plánem, jak použít přidělené peníze v regionech či sektorech, popisují podrobně aktivity, které bude možno financovat ze SF. Operační programy (OP) obecně obsahují priority daných sektorů či regionů a opatření pro realizaci priorit, přičemž opatření jsou ještě detailněji rozepsána na úroveň dílčích (podporovaných) aktivit, což jsou, zjednodušeně řečeno, typy projektů, které mohou být financovány.

Programové dodatky, prováděcí dokumenty

Zatímco operační programy jsou obecnějšího charakteru, dodatky k operačním programům či prováděcí dokumenty detailně popisují jednotlivá opatření OP a stanovují finanční částky přidělené jednotlivým opatřením, monitorovací ukazatele a kvantifikované cíle na úrovni těchto opatření. Dále obsahují popis systému řízení, implementace, monitorování, kontroly a hodnocení OP. Prováděcí dokumenty u jednotlivých opatření stanovují jejich specifické cíle, operační cíle, cílové skupiny příjemců pomoci a rozsah činnosti pro cílové skupiny, zprostředkující orgány, konečné příjemce na úrovni programu (orgány, které provádějí výběr projektů) a konečně možné realizátory projektů.

Co jsou to řídicí orgány operačních programů

Pro každý operační program je stanoven tzv. **řídicí orgán**. Tento orgán je potom přímo odpovědný za realizaci operačního programu Evropské komisi. Je nejvyšším orgánem stanoveným v každém státě pro určitou část čerpání strukturálních fondů – ohraničenou rozsahem operačního programu.

Vědět, kdo je řídicím orgánem pro určitou oblast, je velmi důležité. Právě řídicí orgán by měl být schopen odpovědět na všechny relevantní otázky ohledně způsobilosti žadatelů, možných aktivit, formulářů, možných nákladů projektu apod. Řídicí orgán nebo jeho implementační agentura vyhledává konkrétní výzvy k předkládání projektů.

*) Zdroj: Mgr. Petr Pelc, www.sfgd.cpkp.cz, úpravy J. Zdražil.

Informace o projektu

Partnerství pro novou strategii Zlínského kraje

V roce 2004 byl Zlínským krajem ministerstvu pro místní rozvoj předložen projekt s názvem „Posílení kapacity místních a regionálních orgánů při plánování a realizaci programů ve Zlínském kraji“. Jedná se o aktivitu, která velmi podobným způsobem probíhá ve všech krajích České republiky. Byl předložen ke schválení v rámci Společného operačního programu opatření 3.3 Posílení kapacity místních a regionálních orgánů při plánování a realizaci programů. V rámci tohoto projektu je část aktivit cílena na posílení absorpční kapacity neziskového sektoru. V září roku 2006 uzavřel Zlínský kraj dohodu se čtyřmi partnery z neziskového sektoru, kteří měli za úkol plnit některé aktivity v jednotlivých okresech. Jedná se o sérii kulatých stolů, workshopů, seminářů a konferencí, které se v celkovém počtu cca 20 akcí pro každý okres odehrávaly v průběhu devíti měsíců. Jednou z aktivit, která naplňovala cíl projektu, je i tato publikace s informacemi o strukturálních fondech Evropské unie a s příklady dobré praxe. Další součástí projektu, která leží částečně na bedrech partnerských neziskových organizací, je podpora organizací při přípravě projektových záměrů formou konzultací. Úspěšnost celého projektu bude poměřována množstvím a úrovní projektů, které

budou nachystány na platební období 2007–2013 ve Zlínském kraji. To je pro neziskový sektor dobrá zpráva, na druhou stranu je však nutné si uvědomit, že kvalitně připravený projektový záměr je třeba doplnit i připraveností po stránce finanční a po stránce personální. Po stránce finanční bude vždy nutné překonávat problémy buď s předfinancováním projektu, kořfinancováním anebo s cashflow v případě zálohových plateb. V platebním období 2004–2006 bylo podle nás příliš málo neziskových organizací, které se pokusily dosáhnout na finance v rámci Společného regionálního operačního programu, a ještě méně z nich bylo úspěšných. Přestože byly NNO vyzývány, aby podávaly projekty, přestože jim byla poskytnuta všemožná podpora, problémy s financováním a spletitost pravidel pro podání, ale hlavně pro realizaci projektů mohly mnoho z nich předem diskvalifikovat. Proto v opatřeních, ve kterých byly NNO způsobilými příjemci pomoci, obvykle v konkurenci s žadateli z řad obcí, neuspěly. Je na řídicích orgánech operačních programů, na vládě České republiky a na Zlínském kraji, zda budou finanční prostředky ze strukturálních fondů EU připravované pro období 2007–2013 pro NNO dostupnější.

Cesta k úspěšnému projektu

Zdaleka ne každý projektový záměr má šanci uspět při žádání o podporu ze strukturálních fondů EU. Bohužel i ten nejlepší a opravdu důležitý záměr může být podán natolik nedokonale, že sám sebe vyřadí z okruhu podpořených projektů. Připravili jsme krátký souhrn svých či přejatých zkušeností, který se snaží postihnout většinu aspektů, jež nelze pominout, pokud má být naše žádost o finance co možná nejlépe obodovaná, a tudíž úspěšná. Následující přehled není řazen podle důležitosti, kromě odstavce, který se týká cíle projektu. Ten je na prvním místě uveden zcela záměrně.

Cíl

Kvalitní definice cíle vašeho projektu je naprosto zásadní a nejdůležitější část přípravy projektového záměru. Jestliže nejste schopni písemně a podrobně vyjádřit váš konkrétní cíl, nemůžete si být jistí tím, co budete dělat. K přesné definici cíle vám může pomoci slovíčko SMART. Přeloženo z anglického jazyka do češtiny by cíl měl být specifický, měřitelný, akceptovatelný, reálný a měl by mít definovány časové souvislosti. Přidává se ještě E – ekonomicky proveditelný. Bez konkretizace vašeho cíle nemá cenu pokračovat v přípravě projektu. Minimální variantou a metodou, která se používá například v logickém rámci při stanovování objektivně ověřitelných ukazatelů, je pravidlo KKČ – kvalita, kvantita, čas. To znamená, že u každého cíle musíte alespoň určit, v jakém množství bude splněn (např. kolik osob vyškolíte), v jaké kvalitě (co je budete učit nebo na jakou pozici připravíte) a v jakém čase se vám to podaří splnit. Pokud máte pocit, že nedokážete přesně stanovit cíl, použijte nějaké analýzy či konzultace, které vám s tím pomohou. Konkrétní cíl stejně jako další části projektové dokumentace definujte ve skupině více lidí, se kterými budete na projektu v budoucnu spolupracovat. Nechte si cíl schválit také vedením organizace.

Způsobilý projektový záměr

Může se to zdát podobné, ale na projekt a jeho jednotlivé části se dá nahlédnout z mnoha úhlů pohledu. Pokud se pohybujeme v oblasti vymezené regionální politikou EU, a tedy strukturálními fondy, máme definovány cíle, na které se můžeme zaměřit, a máme definovány také podporované aktivity. Když tedy máme způsobilý cíl a způsobilé aktivity projektu, můžeme konstatovat, že máme způsobilý projektový záměr. Teprve pokud je náš projektový záměr v souladu se záměry vyhlášeatelů konkrétní výzvy, může naše žádost překonat věcné hodnocení projektu. Co se týče souladu s cíli regionální politiky EU, musíme pamatovat na to, že cílem regionální politiky jsou šťastní lidé jdoucí do práce, nikoli šťastní senioři nebo opravená střecha sokolovny. Proto i když je cílem naší organizace kvalitní péče o seniory, nemůžeme jim zaplatit výlet k moři, ale můžeme zvýšit počet zaměstnanců, jejich kvalifikaci či vybavení. Projektový záměr by měl ve svém důsledku zvyšovat HDP regionu.

Pro mnoho organizací je toto uvažování tvrdým oříškem, protože jsou zvyklé pečovat o lidi nebo chránit přírodu, a najednou by měly uvažovat jako skuteční zaměstnavatelé a často jako firmy, které zvažují podnikatelský plán na následujících pět let. Těžko uchopitelný je takový způsob myšlení i pro mnoho politických představitelů veřejné správy, protože pro ty jsou obvykle podstatné opravené chodníky, kanalizace a vyřešený svoz odpadů. Je nutné upravit vlastní myšlenkové pochody a naladit se na správnou notu, kterou svými programovými dokumenty a finančními zdroji udává Evropská unie. Způsobilost projektového záměru konzultujete s vyhlášeatelem výzvy, můžete tak předejít nepříjemnému překvapení.

Zjištění potřebnosti

Z hlediska časové posloupnosti by zjišťování potřeb mělo předcházet finální definici cíle a jednotlivých aktivit. Při zjišťování potřeb cílové skupiny vycházejte nejprve ze své znalosti cílové skupiny, ale vždy se ji snažte podpořit nějakým nezávislým, věrohodným zdrojem informací. Může jít o vlastní výzkum i o výzkum někoho jiného, dobré je, když v něm budou uvedena konkrétní čísla. Zjištění potřeb cílové skupiny může výrazně napomoci při tvorbě projektu a je významným východiskem pro udržitelnost projektu i po skončení financování ze strukturálních fondů EU. Součástí velké části projektů je vytvoření pracovního místa. Někdo by však měl vámi nově vytvořená pracovní místa v budoucnu platit. Buďto je projekt natolik kvalitní, že ho v budoucnu užijí klienti, nebo se jedná o takovou službu, jež si získala podporu politiků, kteří na ni budou i v příštích letech velmi rádi přispívat. Vzhledem k relativně nestabilní situaci na úrovni místní samosprávy (občas se zcela změní priority) je mnohem jistější spoléhat se na první variantu, tedy na klienty, a nastavit služby tak, aby byly co nejméně závislé na dotacích z veřejných rozpočtů. Aby byla vaše služba nastartována co nejlépe, měl by vámi prováděný výzkum potřeb být co možná nejrealističtější. Zjišťování potřeb cílové skupiny můžete provádět, i když ještě nejsou vyhlášeny příslušné výzvy k podávání projektů. Náklady na tuto práci jsou obvykle nezpůsobilé (před zahájením realizace projektu), snažte se je proto zvládnout vlastními silami. Někdy může jít i o jednoduchou anketu nebo o rozhovor s několika klienty či spřátelými odborníky.

Rozpočet a finance

Při sestavování rozpočtu je nejtěžší odhadnout jeho přiměřenost, zvláště pokud máte málo zkušeností s projekty a jejich administrací. Kromě přiměřenosti musíte dbát na provázání nákladů a aktivit projektu. A dalším aspektem, který musíte uhlídat, je způsobilost nákladů. Vhodné a přehledné členění rozpočtu je součástí projektové žádosti a pravidla způsobilosti jsou součástí příručky pro žadatele, případně příručky pro příjemce pomoci. Snahou každého realizátora je dodržet

rozpočet a vyčerpat ho v maximální výši, ale obvykle se to z předem nepředpokládaných objektivních důvodů nepodaří na sto procent. Z hlediska financování projektů neziskových organizací je možné vidět dva aspekty. Jedním z nich je ta skutečnost, že neziskové organizace mají obvykle výhodněji nastavenou povinnost spolufinancovat projekty. Velmi často mají NNO nárok na 100% krytí způsobilých nákladů projektu. Proto v projektech bývá někdy výhodné partnerské spojení NNO – obec, kdy NNO je žadatelem. NNO v České republice však obvykle nedisponují dostatečným množstvím volných financí k předfinancování projektů. Zároveň banky nejsou ochotné půjčit občanskému sdružení peníze na realizaci schváleného projektu a navrhuji osobní půjčky se zárukami v podobě rodinných domů statutárních zástupců apod. Přitom, na rozdíl od podnikatelů, ředitel občanského sdružení nemá riziko nesplacení úvěru a ztráty vlastní nemovitosti kompenzováno přiměřeným ziskem. Poté, co slavnostně splatí úvěr, může mít jen dobrý pocit z vykonané práce. Tato nespravedlnost je kompenzována systémem zálohového financování, což znamená, že NNO dostane část peněz na realizaci projektu nedlouho po podpisu smlouvy a průběžně tuto zálohu vykazuje. I v systému zálohového financování však musí mít organizace připravenu vlastní finanční hotovost, kterou použije na pokrytí výkyvů finančních toků. Znamená to tedy, že žádat finance ze strukturálních fondů by měly organizace připravené po stránce administrativní, odborné a zároveň dostatečně finančně zabezpečené. Rozpočet sestavujete společně s účetní, zvláště proto, aby vám potvrdila, že všechny položky, které budeme chtít pokrýt, dokáže transparentně vykázat. I když rozpočet sestavujete v tabulkovém editoru, zkontrolujte před finálním odevzdáním součty.

Partnerství

Partnerství je takový typ spolupráce, kdy oba či všechny zapojené subjekty mají rovnoprávné postavení, společné cíle a společně využívají výsledků projektu. Partnerství v projektech se dá využít například k tomu, abyste získali finance, know-how nebo personál pro realizaci projektu. Hodnotitel vás za to odmění přidělením několika bodů. Přidáte si tím ovšem spoustu práce s vykazováním, domlouváním se, budete se muset podělit nejen o práci, ale i o kompetence. Zejména v administrativě zaznamenáte výrazný nárůst práce. Proto je vhodné mít partnery, ale takové, se kterými se vám bude dobře spolupracovat, kteří jsou spolehliví a nekonfliktní, se kterými máte společné názory na řešení problému, kteří se mohou reálně podílet na realizaci projektu a jejichž role je dobře zdůvodnitelná. Pozor si dejte zejména na to, aby partnerství jen nenahrazovalo dodavatelsko-odběratelské vztahy, to je zakázané. Pokud je to možné, mějte vždy v projektu partnery. Pravidla partnerství, zejména toky informací, toky financí a rozhodovací

pravomoci si stanovte hned na začátku písemně formou smlouvy. Poctivě si rozdělte rozpočet. Partnerství a kamarádství je hezká věc, ale v projektech jde o práci, která směřuje ke konkrétnímu cíli, a o peníze, které je potřeba za práci zaplatit.

Konzultace

Konzultace jsou pro napsání kvalitního projektu zásadní. Základní informace o způsobilosti projektového záměru, o povinných přílohách a o způsobilosti nákladů vám poskytnou administrátoři grantových schémat. Úředníci však nemohou radit s konkrétní formulací popisu projektu. Znam i případ, kdy si ředitel malé organizace napsal projekt jen s minimální podporou někoho jiného. Projekt byl úspěšný, byl podpořen, ale při realizaci se ukázalo, že člověk, který ho psal, je sice odborník na sociální služby, ale psaní projektu je činnost zcela odlišná. Zapomněl na spoustu drobností, které jsou s projektem zcela nevyhnutelně provázány, a je tedy nutné je zaplatit. V tomto konkrétním případě se jednalo o účetní a o administrativní sílu. Práci s administrativou a účetnictvím tak vykonávala organizace zcela zdarma, i když by se jednalo o způsobilé náklady. Je velmi pravděpodobné, že odborný konzultant by takovou věc nepřehlédl a krátká konzultace se zkušeným tvůrcem projektu mohla přinést organizaci i několik desítek tisíc korun na práci, kterou je tak či tak nutno odvést. Pokud si vyberete nějakého konzultanta, který vám bude s přípravou projektu pomáhat, snažte se maximálně spolupracovat a mít tak přípravu projektu pod kontrolou. Je velmi ošidné nechat si zpracovat projektovou dokumentaci a následně zjišťovat, co všechno jsme vlastně slíbili udělat. Doporučuji, aby se při přípravě projektu střídala týmová práce budoucích realizátorů s konzultantem se samostatnou prací konzultanta, a to několikrát. Člověk pověřený vedením organizace musí mít jasnou odpovědnost dohlédnout na to, aby byl projekt kompaktní.

Udržitelnost projektu

Projekty financované strukturálními fondy EU by měly především sloužit k nastartování nějaké služby, k vytvoření nových pracovních míst, měly by podporovat růst HDP v regionu, kde je projekt realizován. Jako žadatelé však musíte definovat, co se stane s výsledky projektu poté, co skončí podpora ze strukturálních fondů. Měli byste mít naprosto jednoznačně stanoveno, kdo bude platit nově zřízená pracovní místa, kdo bude financovat služby se zvýšenou kapacitou či jak bude financována budova, kterou jste nechali rekonstruovat. Tomu se říká finanční udržitelnost. U investičních (tvrdých) projektů se dokládá studií proveditelnosti, což je dokument, ve kterém žadatel popíše, co se stane s investicí po dobu její životnosti. V tomto dokumentu také dokládá, nakolik je pomoci ze strukturálních fondů zapotřebí. Kdyby byly ekonomické ukazatele příliš příznivé, může se stát, že projekt nebude podpořen a žadateli bude doporučeno, ať si

na svůj skvělý podnikatelský záměr smluví komerční úvěr. Kromě finanční udržitelnosti je nutné doložit také institucionální udržitelnost. Pokud například vytvoříte pracovní pozici finančního manažera, měli byste doložit, jak bude tato pozice začleněna do organizace, jaké bude mít kompetence a jak bude probíhat rozhodovací proces a tok informací, do kterého bude zapojen. V případě, že to je vhodné, dokládá se udržitelnost rozhodnutím nějakého relevantního orgánu – rada, zastupitelstvo, valné shromáždění apod. I když to v neziskovém sektoru zní nezvykle, sestavujete svůj projekt tak, jako by se jednalo o normální podnikatelský záměr. Pokud to lze, využijte strukturálních fondů k nastartování takových služeb, které vám v budoucnu ušetří finanční prostředky, nebo dokonce přinesou zisk, který sníží vaši závislost na dotacích z veřejných rozpočtů. Snažte se posilovat svou organizaci směrem k efektivnímu řízení.

Jazyk

Někteří zpracovatelé projektů definují jazyk používaný v žádostech jako projektovou češtinu, protože mnohý „normální“ člověk nedokáže pochopit, co se v těch odstavcích vlastně píše. Jiní odborníci se přiklání k názoru, že projekt by měl být napsán velmi jednoduše a přehledně, aby ho pochopil každý hodnotitel a každý spolupracovník či klient (pokud je to relevantní). Stručně a jasně vyjádřit své myšlenky a nebalit je do frází a slovních spojení neurčitěho významu je někdy docela velké umění a vyžaduje to značnou dávku kreativity. Když porovnáme strategické dokumenty, které jsou k dispozici občanům Velké Británie, a naše české, mnohdy i s nedokonalou jazykovou výbavou rozumíme více těm britským. Je to bohužel způsobeno potřebou některých lidí dokazovat svou odbornou úroveň smřstí slov cizího původu i na úkor srozumitelnosti textu. S jazykem se dá v žádosti pracovat. Tam, kde definujete cíle projektu, můžete použít jazyk výzvy. To znamená, že když je ve výzvě napsáno, že projekty budou „podporovat sociální integraci osob znevýhodněných na trhu práce z důvodu jejich analfabetismu“, tak cíl vašeho projektu popište podobnými slovy asi takto: „Cílem projektu je napomáhat sociální integraci osob znevýhodněných na trhu práce z důvodu analfabetismu.“ Hodnotitel s uspokojením připiše body, protože cíl projektu bude odpovídat cílům opatření. Následně byste ale mohli narazit, protože je na vás, abyste popsali, jak budete v projektu postupovat a proč. Proto u popisu aktivit používejte zcela přesné a jednoduché věty, až technokraticky přímé, bez zbytečných slov. Můžete si pomoci i číslováním jednotlivých aktivit. Svůj vytríbený jazykový styl pak můžete využít v jiných částech projektové dokumentace, například při podrobném popisu projektu či v analýze. Musíte si však uvědomit, že hodnotitel má na stole takových projektů několik, a když rychle nepochopí, za co chcete utratit peníze a proč, bude naladě negativně. Pokud máte dobře sestavený logický rámec, provádí se vám

projektová dokumentace snadno, protože máte vyjasněné návaznosti a hlavně víte přesně, co budete dělat. Kromě obsahu, logického uspořádání a přehlednosti textů kontrolujte také pravopis. Když si texty žádosti napíšete napřed v nějakém dobrém textovém editoru, provede vám kontrolu pravopisu sám. Pak už to jen dáte přečíst nějakému zdatnému spolupracovníkovi či spolupracovnici, který či která opraví to, co editor neumí, např. skladbu věty. Po stránce odborné by žádost měl zkontrolovat největší odborník z vaší organizace.

Harmonogram

I kdyby ho po vás nikdo nechtěl, zpracujete si podrobný harmonogram, nejlépe týdně, do kterého naplánujete všechny aktivity, jež budou zahrnuty v projektu. Opět jste ve výhodě, pokud máte kvalitně připravený logický rámec. Pokud naplánujete sobě i svému týmu práci, definujte si klíčové termíny, které jsou neměnné a které jsou z hlediska naplnění cílů projektu zásadní. Tyto klíčové termíny pak pečlivě sledujte. V harmonogramu projektu počítejte s dostatečnou časovou rezervou pro případ nepředvídatelných událostí. Nezapomeňte, že řadu aktivit nelze realizovat přes letní prázdniny, v období kolem Vánoc, Velikonoc a státních svátků. To jsou období, kdy mají lidé jen málo času na aktivity mimo základní pracovní povinnosti. Počítejte s dostatečnou časovou rezervou také při psaní žádosti, abyste ji „nešili horkou jehlou“ těsně před uzávěrkou. Sami pro sebe si můžete stanovit termín dokončení o jeden týden dříve. Podle našich zkušeností je to rezerva dostatečná.

Přílohy

Povinné přílohy si připravujete s dostatečným předstihem. V některých výzvách byl součástí příloh například podrobný popis projektu, podrobná analýza cílové skupiny, popis interních dokumentů organizace apod. I když se v poslední době náročnost na sestavení příloh u měkkých projektů velmi snížila tím, že jsou častěji využívána čestná prohlášení, ověřenou kopii vám na úřadě udělají jen v pracovní době. Počítejte s tím, že kromě příloh k žádosti budete později dokládat další dokumenty před podpisem smlouvy o financování. U investičních projektů budete předkládat mnohem rozsáhlejší dokumentaci, proto nelze začít připravovat projekt až od doby vyhlášení výzvy. Kromě povinných příloh můžete k projektu přidat i nepovinné přílohy. Mohou to být podpůrné dopisy, výroční zpráva, fotografie z vašeho sociálního zařízení nebo osobní příběhy klientů. Jednou z prvních věcí, kterou byste měli udělat poté, co se seznámíte s výzvou, je revize vašich podkladů pro povinné přílohy. Vzhledem k tomu, že sestava povinných příloh je ve všech výzvách velmi podobná, můžete mít potřebné doklady průběžně připraveny k okamžitému použití. Nezapomeňte, že neziskové organizace mají

Příklady dobré praxe

ze zákona nárok na ověření kopií dokumentů zdarma. Na některých matrikách musíte předložit jednoduchou písemnou žádost, ale za ušetření osmdesáti korun to stojí.

Multiplikační efekt

To ošklivé slovo lze poměrně jednoduše vysvětlit. Pokud po nás někdo chce popis multiplikačního efektu, chce, abyste mu popsali, na koho dalšího pozitivně působí váš projekt, které další organizace či jednotlivci mají z vašeho projektu užitek, jakým způsobem podpoříte, aby pozitivní působení projektu přenesené dopadlo na další organizace. Konkrétním příkladem může být například školení. Když vyškolíte deset konzultantů, kteří budou následně pomáhat neziskovým organizacím se získáváním financí na činnost, znásobíte své vědomosti desítkrát. Když vyškolíte deset školitelů, kteří budou mít za úkol vyškolit dohromady dalších 100 osob, aby pak mohly podporovat neziskové organizace, znásobíte dopad školení stodesetkrát. Navíc když bude výsledkem projektu nějaká vhodná metodika „práce konzultanta pro neziskové organizace“ a vy dáte tuto metodiku k dispozici na web, může si ji přečíst mnoho dalších lidí a multiplikační efekt je zajištěn. Můžete však také popsat, ve kterých jiných oblastech, než je poradenství pro neziskové organizace, lze výsledky projektu využít. Buďte kreativní a neskromní. I když si myslíte, že váš projekt nemá žádný multiplikační efekt, vždy se najde někdo, komu může vaše práce pomoci, kdo bude potřebovat, abyste mu předali informace a zkušenosti.

Prokázání zkušeností

Zkušenosti prokazujete proto, abyste dokázali hodnotitelům, že jste schopní realizovat projekt a že jste schopní projekt vést po stránce administrativní. Nejlépe to dokážete tím, že napíšete, co už jste dělali. Pokud máte zkušenosti s projekty, které byly financovány ze strukturálních fondů EU, popište je, pokud máte zkušenosti s realizací projektů podpořených Phare, napište o tom. Když takové zkušenosti nemáte, pište o aktivitách, které jste měli podpořeny z nějakých veřejných rozpočtů. Pište o projektech, jež byly svým charakterem podobné tomu, který předkládáte nyní. Prokažte svou odbornou způsobilost. Odborná způsobilost se může dokládat také životopisy členů projektového týmu. Pokud nemáte dostatečné zkušenosti, můžete mít partnera, který vám s realizací projektu pomůže, protože již zkušenosti má. Schopnost organizace realizovat projekt se dále dokládá finančními výkazy a výročními zprávami. Snažte se, aby kontaktní osoby uvedené u jednotlivých referencí byly ještě pořád na svých místech.

Publicita a propagace

Součástí každého projektu, který je financován ze strukturálních fondů EU, je publicita podpory. Nejedná se o žádné nahodilé

informování o projektu, vše má svá jasně stanovená pravidla. V příručce pro příjemce pomoci je manuál, který např. říká, jaké logo a kdy se má používat, a také to, že při všech akcích musí být v místnosti vlajka EU. Pravidel je mnoho a je na každém, aby se s nimi seznámil a používal je. Důležité je, že náklady, na propagaci projektu a na publicitu jsou způsobilými náklady, a lze je tedy financovat v rámci projektu. Umožní to neziskové organizaci propagovat nejen přísunem financí z EU, ale také vlastní činností, a to i prostřednictvím médií, které by si jinak nedovolila využít. Některá propagace je téměř zdarma, to v případě, že vám noviny otisknou tiskovou zprávu. Často však musíte uhradit komerční cenu za placenou inzerci. Ideální je propagace na vašich internetových stránkách, ta by již měla být naprostou samozřejmostí. Dobré je, když v rámci projektu vydáte odborně propagační publikaci. Vlajka EU se na ní bude jistě hezky vyjímat a ten, kdo ji napíše, si vylepší odbornou prestiž a profesní životopis.

Lidé

Úspěchy či neúspěchy projektů záleží především na lidech, kteří je řídí. Již sám fakt, že jste na váš projekt získali finance na základě hodnocení několika nezávislých hodnotitelů znamená, že projekt je relativně kvalitní, a že tedy máte dobré vodítko pro samu realizaci. Záleží na vás, jak se tohoto vodítka dokážete držet, či zda se naopak dokážete včas pustit, pokud je nutné provést odchylky od původního plánu, aby byl dodržen slíbený cíl. Proto byste měli již v době přípravy uvažovat o budoucích realizátořích a přizvat k přípravě projektu alespoň vedoucího projektového týmu nebo projektového manažera. Jste-li malou organizací, tak si k sobě pozvěte všechny klíčové spolupracovníky, kteří budou do realizace zapojeni. Nechte je, ať se vyjádří k návrhu projektového záměru, pokuste se vypořádat s jejich připomínkami. Jejich ztotožnění se s projektem jim v budoucnu pomůže s jeho realizací. Projektový tým je vhodné sestavit z osob s různými přednostmi. Každý člověk má totiž předpoklady k jinému typu činnosti a z toho by měla vyplývat i jeho pozice v projektovém týmu. Podle různých autorů lze členit pozice různě, pojednávají o tom zajímavé publikace. Pro nás je důležité odhadnout, kdo bude dobrý na přípravu administrativních náležitostí projektu, kdo bude lektorem, kdo bude koordinátorem, kdo vše popíše v tiskových zprávách, apod. Nakonec vše závisí hlavně na tom, zda jsou lidé, kteří budou projekt realizovat, schopní. Jeden z prvních lektorů/konzultantů, které jsem ve své praxi v neziskovém sektoru potkal, řekl krásné přirovnání, které si dovolím parafrázovat: „S lidmi v pracovním týmu to máte jako s koňmi, dělí se na tažné a na chovné. Pokud je tažných více, je šance na úspěch vyšší.“

V této kapitole jsou zařazeny projekty, které byly realizovány lidmi a organizacemi, jež jsou fyzicky přítomny ve Zlínském kraji, a proto je možné, že se s některými realizátory osobně znáte. V každém případě je jistě možné využít jejich ochoty podělit se o své zkušenosti a obrátit se na ně, pokud vás budou zajímat podrobnosti.

Projektový pracovník veřejné správy

Organizace:

Centrum pro komunitní práci

Program:

Operační program rozvoj lidských zdrojů, opatření 3.3 Rozvoj dalšího profesního vzdělávání

Celkový rozpočet:

708 000 Kč

Projektový pracovník veřejné správy není jen název projektu a nového či vylepšeného vzdělávacího produktu CpkP. Jedná se o přístup k rozvoji obcí, který vychází ze základního předpokladu, že právě odborní pracovníci veřejné správy by měli být největšími experty na rozvoj „své“ obce. Vycházíme přitom z jejich odborných znalostí souvisejících s problematikou, kterou denně řeší, z jejich snadného přístupu k informacím a předpokládané schopnosti dále se vzdělávat a rozvíjet. Inspiroval nás také příklad jedné kanadské municipality, kdy v oblasti zapojování veřejnosti (*public participation*) byli velmi aktivní právě pracovníci úřadu jakožto občané s nejsnazším přístupem k informacím i k lidem, kteří mohli určité řešení konkrétního problému přímo ovlivnit.

Schopnost podílet se aktivně na rozvoji obce velmi úzce souvisí s pracovním, tvůrčím prostředím, které je vytvářeno politickým vedením obce, a s osobnostním potenciálem pracovníků veřejné správy, zejména jistou dávkou kreativity. Důležitá je také schopnost obce účastnit se aktivně realizace projektů, především výše finančních prostředků připravená na investování v rámci rozvojových projektů, a její napojení na podnikatelský a neziskový sektor. Toto napojení je významné také z důvodu lepšího využití kapacity vyškolených pracovníků. Vzhledem k tomu, že do neziskového sektoru obvykle směřuje část veřejných financí, je využití projektových pracovníků veřejné správy při podpoře projektů neziskového sektoru dobrým počinem, jehož přímým důsledkem mohou být úspory v rozpočtu obce. V případě spolupráce obce a komerčního sektoru může být výsledkem například zvýšení zaměstnanosti či spolupráce při budování infrastruktury. Důvodů, proč aktivizovat a vzdělávat pracovníky veřejné správy a také politické představitele obce, by se dalo najít mnoho, tím hlavním jsou a vždy budou peníze, které využití znalostí a dovedností získaných při vzdělávání může přinést. Projekt byl realizován občanským sdružením Centrum pro komunitní práci, které je akreditovanou organizací pro vzdělávání pracovníků veřejné správy.

Cíl projektu:

Vylepšit a rozšířit stávající vzdělávací kurz a pilotně ho ověřit.

Projekt se skládá ze tří etap:

1. Příprava školicího programu
Tato etapa spočívala ve výběru lektorů pro všechny moduly, v přesném sestavení programu všech seminářů, v naplánování konkrétní časové návaznosti a místa realizace jednotlivých vzdělávacích modulů. Specifickým cílem první etapy tedy bylo sestavení vzdělávacího programu. Některé moduly vzdělávání navazovaly na již realizované a akreditované kurzy, jelikož se však jednalo o kurzy více organizací, bylo nutné jejich vzájemně sladění a úpravy. Důraz byl kladen zejména na vysoké množství praktických cvičení v jednotlivých seminářích, protože to je nevhodnější způsob realizace školení, s velkým dopadem na frekventanty.
2. Druhá etapa spočívala v realizaci pilotního vzdělávacího programu, který proběhl v Kroměříži a do kterého město jako partner nominovalo jednotlivé účastníky z řad vlastních zaměstnanců. Semináře měly celkem 20 absolventů, z velké části byly vícedenní. Specifickým cílem druhé etapy tedy bylo pilotní odzkoušení vzdělávacího programu.
3. Třetí etapa spočívala ve vyhodnocení vzdělávacího programu, v jeho případných úpravách a v podání žádosti o akreditaci pro rozšířený vzdělávací kurz na Ministerstvo vnitra ČR a v získání této akreditace.

Popis cílové skupiny a přínosy projektu cílové skupině:

Cílovými skupinami projektu byli odborní pracovníci veřejné správy, obce a svazky obcí.

Cílovou skupinu odborných pracovníků veřejné správy jsme zvolili kvůli našemu předpokladu, který jsme následně potvrdili analýzou vzdělávacích potřeb, že pracovníci městského úřadu se setkávají s potřebou zpracovávat a realizovat projekty, aniž by v této oblasti byli dostatečně vzděláni.

V několika uplynulých letech se stále více projevuje vliv financí, jež byly získány na základě předložení projektových záměrů, na rozvoj obcí či regionu. Zároveň se však projevuje deficit v oblasti znalostí či kompetencí odborných pracovníků veřejné správy tyto projekty zpracovávat ve formě žádostí, následně je realizovat, administrovat a vyhodnocovat. Je naprosto zřejmé, že v některých případech se nutnost využívání externích odborníků nezmění. Přesto je stále větší odpovědnost kladena na pracovníky jednotlivých odborů a oddělení. Současně slouží město či obec jako jedna z prvních instancí, na kterou se s žádostí o pomoc při zpracování náročnějších projektových žádostí či s žádostí o spolupráci na konkrétních projektech obrací příspěvkové organizace obce a mnohé nestátní neziskové organizace. Proto je pracovníky úřadu nutno vzdělávat nejen v tom, jak připravovat a realizovat projekty, ale také v tom, jakým způsobem využít získaných znalostí pro poskytnutí konzultací subjektům, které spadají do jejich gesce.

V této souvislosti bylo uvažováno i o variantě, že by uvedený poradenství poskytoval „specializovaný“ odbor (strategického a regionálního rozvoje). Zde jsme však při přípravě projektu narazili v rámci konzultací na problém malé odbornosti tohoto odboru v jednotlivých oborech činnosti neziskových organizací (nebo podnikatelů) a na relativně malé kapacity tohoto odboru, který mívá za úkol především přípravu projektů příslušné obce.

Proto přípravný tým projektu rozhodl o tom, že primárně bude projekt nastaven pro odborné pracovníky, kteří budou pracovat v rámci jednotlivých odborů. Tito pracovníci budou právě připravovat jednotlivé projekty a poskytovat poradenství.

V rámci pilotního odzkoušení projektu byla sledována nejen schopnost pracovníků veřejné správy přijímat nové vědomosti, ale také jejich schopnost uplatnit je ve své práci, a to zejména při přípravě vlastních projektů a při poskytování konzultací. Výsledky tohoto sledování byly následně vyhodnoceny.

Pozitivní zkušenosti:

Mezi pozitivní zkušenosti, které přinesla realizace projektu, zcela jistě patří proces učení se, který v jeho souvislosti probíhá u pracovníků organizace. Každé opatření v operačních programech má totiž poněkud odlišná pravidla pro uznatelnost nákladů a pro podávání průběžných zpráv. To, že se naši zaměstnanci museli přizpůsobit,

Projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem ČR

sice omezovalo kreativitu při realizaci projektu, na druhou stranu toto „přitažení opratí“ znamenalo nemalý vklad pro budoucí projekty, které byly administrativou ještě více svázané. Šok z jejich („zase jiných“) pravidel nebyl tak velký.

Dobrou zkušenost máme s komunikací s administrátory projektu, kterými byli pracovníci odboru školství Krajského úřadu Zlínského kraje. Postupně jsme sladili administrativní noty, přičemž byli velmi vstřícní a hodně nám pomáhali.

Příjemná byla také spolupráce s partnerem projektu městem Kroměříž, protože kontaktní osoby se podílely na přípravě projektu a ze strany vedení úřadu i samosprávy měl projekt velkou podporu. Sami účastníci představovali typický vzorek podobných školení. Část z nich již měla představu o tom, co je čeká, část byla vyslána nadřazeným a čekala, co se bude dít. Někteří byli šikovni a jiní méně. Ale tyto rozdíly jsme využili ve prospěch projektu, protože se povedlo nastolit atmosféru přátelské komunikace a výměny zkušeností.

Negativní zkušenosti:

Negativní zkušenosti souvisejí zejména s průběžně se měnícími pravidly pro vykazování nákladů a pro jejich uznatelnost. Ústní podání vysvětlení ze strany administrátora projektu si vždy nechte potvrdit i písemně, až příliš často se totiž stává, že to, co platí dnes, neplatí zítra a doporučené postupy se stávají postupy chybnými. Tyto situace jsou stejně nepříjemné pro vás i pro administrátory, a i když se často jedná o velmi vypjaté situace, nelze dělat nic jiného, než se se změnou situací smířit. Schopnost být stoicky klidný pomáhá celkové pracovní i životní pohodě realizátora projektu.

Kontakt:

Centrum pro komunitní práci
Gahurova 292, 760 01 Zlín, vychodni.morava@cpkp.cz

Práce v Naději

Organizace:

Naděje, pobočka Zlín

Program:

Operační program rozvoj lidských zdrojů, opatření 1.1. Posílení aktivní politiky zaměstnanosti při zaměstnávání uchazečů a zájemců o zaměstnání

Celkový rozpočet:

6 563 541 Kč

Projekt Práce v Naději umožnil vytvoření 19 nových pracovních míst. Součástí projektu je nábor pracovníků, rekvalifikace, zaškolování a zapracování. Jedná se o pracovní místa v novém Domě pokojného stáří, který provozuje Naděje, pobočka Zlín.

Výběr účastníků v projektu se zaměřil především na ženy ve věkové kategorii 50–54 let a 20–24 let, nezaměstnané nebo zájemkyně o práci, které měly nízkou kvalifikaci. Nábor pracovníků probíhal v úzké spolupráci s Úřadem práce.

Součástí projektu je rekvalifikace. Zúčastnilo se jí 5 žen a byly rekvalifikovány na pozici asistentky v sociálních službách. Již v průběhu rekvalifikace získaly pracovní místo. Další vzdělávání se týkalo pozice vedoucí stravovacího provozu – probíhal PC kurz a kurz dietních sester. V průběhu projektu bude vzdělávání ještě pokračovat buď individuální formou nebo formou seminářů „na klíč“.

Účastníci v projektu nastoupili do zaměstnání v průběhu října 2006 až ledna 2007, postupně podle potřeb provozu Domu pokojného stáří. U některých však probíhalo zapracování ještě ve starém domově na Mostní ulici, 5 účastníků bylo zařazeno do pracovního kolektivu až v novém objektu. V rámci doprovodného opatření byla podpořena jedna účastnice rekvalifikace tak, že jí bylo proplaceno cestovné. Nově vzniklá pracovní místa jsou udržitelná. Dům pokojného stáří zvýšil kapacitu poskytovatele sociálních služeb, a to v době, kdy se poměr seniorů vůči ostatní populaci zvyšuje. Financování Domu pokojného stáří bylo kalkulováno již v rámci přípravy výstavby statutárním městem Zlín, které je investorem. Tato studie proveditelnosti prokázala, že výsledky projektu budou udržitelné po dobu životnosti stavby nového Domu pokojného stáří.

Cíl projektu:

Zvýšit účinnost aktivní politiky zaměstnanosti vytvořením 19 nových pracovních míst s perspektivou jejich udržení. Umožnit účastníkům v projektu rekvalifikaci, získání pracovního místa, zaškolení a zapracování do provozu.

Popis cílové skupiny a přínosy projektu cílové skupině:

Cílovou skupinou jsou uchazeči a zájemci o zaměstnání ze Zlína a blízkého okolí. Jedná se především o ženy – 18 z 19 nových pracovních míst je vhodných pro ženy. Zaměřili jsme se na skupinu žen ohrožených na trhu práce ve věkové kategorii 20–24 let a 50–54 let.

Z celkového počtu účastníků v projektu je 6 osob z řad dlouhodobě nezaměstnaných.

Přínosem pro účastníky v projektu je získání nového zaměstnání v Domě pokojného stáří, možnost rekvalifikace u vybraných profesí a dalšího vzdělávání v průběhu projektu. Výhodou je, že se rekvalifikovaly osoby, které již měly zajištěné zaměstnání.

Kladem projektu, který byl velkou výhodou při rozhodování o přidělování dotace, byla také udržitelnost pracovních míst.

Pozitivní zkušenosti:

- dobrá spolupráce s pracovníky Úřadu práce především při výběru účastníků v projektu;
- zájem žen ve věkové kategorii 50–54 let, možnost využití životních zkušeností s péčí o vlastní staré rodiče při práci v domově;
- možnost financování vzdělávání pro účastníky v projektu – jedná se o osoby nízkokvalifikované, které však vykonávají náročnou práci se seniory, většinou se sníženou nebo ztracenou mobilitou, často s demencí – vysoká pracovní zátěž + nároky na kvalitu poskytnuté péče;

- projekt výrazně pomohl při přestěhování Domu pokojného stáří a přijímání 35 nových uživatelů. Bez personálního zajištění by nebylo v silách organizace toto provést.

Negativní zkušenosti:

- odchod rekvalifikované účastnice z projektu – nelze získat náhradu za výdaje na vzdělání;
- nepodařilo se najít účastnice ve věkové kategorii 20–24 let – je to dáno nezájmem mladých lidí o náročnou práci se seniory;
- nedostatek zájemců o účast v projektu na některé pozice – kuchařka, ved. stravovacího provozu – obtížný výběr.

Kontakt:

Naděje Zlín,
bří. Sousedlíků 349,
760 01 Zlín
katerina.pivonkova@nadeje.cz

I já chci být samostatný

Tento projekt je spolufinancován Evropskou unií.

Organizace:

Hrádek, domov pro osoby se zdravotním postižením

Program:

Společný regionální operační program, opatření 3.2 Sociální integrace v regionech

Schválená dotace:

475 220 Kč

Hrádek, domov pro osoby se zdravotním postižením, je sociální zařízení rodinného typu, ve kterém poskytujeme péči dětem, mládeži a dospělým osobám s mentálním postižením. Cílem organizace je umožnit osobám s mentálním postižením plnohodnotný život. Poskytnout jim možnost důstojného bydlení, vzdělání, sebepoznání a rozvíjení jedinečné osobnosti, dále možnost kvalitní péče, integrace do společnosti, pracovní i zdravotní rehabilitace, relaxace, sportovního vyžití a zařazení do kolektivu. V souladu s novými

trendy v péči o lidi s postižením nabízíme pestrou nabídku výchovných i pracovních činností. Vzhledem k povaze a stupni postižení našich uživatelů má pracovní činnost hlavně funkci rehabilitační. Mít odpovídající zaměstnání, kde je možno vytvářet určité hodnoty pro společnost nebo alespoň pro vlastní uspokojení, patří k normálnímu životu.

Cíl projektu:

Cílem projektu je zlepšení péče o naše uživatele a zvýšení možnosti rozvoje jejich dovedností a návyků.

V rámci projektu jsme rozšířili řady pracovníků o jednoho instruktora sociální péče v terapeutické dílně. Tento instruktor vytváří sociálněrehabilitační programy pro uživatele sociálních služeb a vede uživatele k samostatnosti při zvládnání úkolů v terapeutické dílně. Zkvalitnili jsme terapii prostřednictvím nových činností, které jsou realizovány, jedná se zejména o výtvarné práce, které rozvíjejí dovednosti uživatelů. Pro tyto aktivity jsme v rámci projektu zajistili materiál.

Popis cílové skupiny a přínosy projektu cílové skupině:

Cílovou skupinou projektu jsou osoby se zdravotním **pojištěním** – děti, mládež a dospělí občané s různým stupněm mentálního postižení a s přidruženými tělesnými vadami. Tato cílová skupina se potýká zejména se ztíženým přístupem na trh práce a ke vzdělání. Je pro ni obtížné zapojit se do sociálního a ekonomického života. Projekt „I já chci být samostatný“ pomáhá s překonáváním bariér. Daří se nám rozvíjet schopnosti uživatelů sociálních služeb. Sekundární cílovou skupinou jsou osoby, které o uživatele sociálních služeb pečují. Bylo zřízeno jedno pracovní místo sociální terapeutky. Přínosem je také možnost dalšího vzdělávání a zajištění vybavení pro aktivity sociální rehabilitace.

Pozitivní zkušenosti:

Pozitivní je nárůst počtu pracovníků o jednoho instruktora sociální péče, vzdělávání stávajících pracovníků, finance na rozšíření terapie a z toho vyplývající zkvalitnění péče, především bazální stimulace.

Negativní zkušenosti:

Příliš mnoho administrativy spojené s realizací projektu, nevhodně nastavené jsou finanční toky ze strany poskytovatele financí. Pro neziskové organizace může být nutnost předfinancování nepřekonatelnou překážkou. Z neznalosti objemu prací spojených s administrativou a řízením projektu jsme v rozpočtu nevyčlenili finanční prostředky na všechny zaměstnance zapojené do projektu. Bylo to způsobeno

mimo jiné i tím, že jsme si projekt psali sami bez konzultací. Se samotným sepsáním a formálními záležitostmi nám pomohla paní euromanazažerka. Po stránce odborné je projekt v pořádku a pro poskytování sociálních služeb přínosný.

Kontakt:

Hrádek, zařízení pro děti a mládež s mentálním postižením, p. o.
Na Hrádku 100
763 16 Fryšták
hradek.frystak@volny.cz

Azylový dům Samaritán – komplex resocializačních a integračních služeb pro muže bez domova

Projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem ČR

Název organizace:

Charita sv. Anežky Otrokovice

Operační program:

Operační program Rozvoj lidských zdrojů, opatření 2.1 Integrace specifických skupin obyvatelstva ohrožených sociální exkluzí

Celkový rozpočet projektu:

5 061 816 Kč

Cíl projektu:

Zastřešujícím cílem projektu je vytvoření podmínek pro fungující komplex služeb, který bude akceschopným a funkčním nástrojem resocializace a reintegrace lidí bez domova.

V posloupnosti pomoci a podpory resocializačního a reintegračního procesu jsou pak stěžejními cíli a pilíři komplexu:

- poskytnutí akutní pomoci – uspokojení bazálních potřeb, vytvoření pocitu bezpečí, zlepšení fyzického a psychického stavu uživatele;
- zvýšení orientace uživatele v poskytovaných službách v rámci ADS (Azylový dům Samaritán) i mimo něj;
- individuální spolupráce s uživatelem na zlepšení osobní situace;
- celkové zvýšení sociálních kompetencí uživatele s akcentem na přechod do nechráněných podmínek;
- teoretická i praktická příprava pro uplatnění se na běžném trhu práce;
- zvýšení vzdělanosti a počítačové gramotnosti uživatele;
- podpora uživatele po odchodu z ADS.

Cílová skupina:

1. Muži bez domova, stabilního životního zázemí – v celém spektru služeb.
2. Ženy bez domova, stabilního životního zázemí – v rámci podpory terénní práce.

Bližší specifikace cílové skupiny:

- Přicházejí z VTOS (recidiva, dlouhodobý VTOS – výkon trestu odnětí svobody).
- Odešli ze školských zařízení nebo ze zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy po dosažení zletilosti a selhávají v běžných podmínkách – žijí dlouhodobě asociálním, antisociálním způsobem života (žijí na ulici, páchají trestnou činností, žebrají).
- Nacházejí se ve vleklé rodinné krizi (bez možnosti bydlení).
- Mají velmi omezené sociální kompetence, sníženou orientaci v běžných životních situacích (nižší mentální úroveň, jiné handicap) – důsledkem je ztráta nebo nevytvoření životní stability).

- Mají problém se zneužíváním alkoholu či jiných návykových látek (alkoholové, nealkoholové drogy, gambling).
- Muži a ženy žijící „na ulici“, v sociálně vyloučených komunitách či v jiných alternativních nevyhovujících podmínkách.
- Muži v krizové situaci (potřebují krátkodobě krizové lůžko a zprostředkování návazné sociální či zdravotní služby).

Přínos projektu pro cílovou skupinu:

Projekt je zaměřen na vytvoření funkčního dynamického komplexu služeb, který má ambici měnit situaci uživatelů služeb až do té míry, kdy přestanou být na podpůrných službách závislí. Nabízí resocializaci a integraci. Vychází ze základní premisy, že vzdělávací a sociálně terapeutické programy jsou efektivním nástrojem pozitivní změny v životě lidí této cílové skupiny. Komplex služeb zajišťuje bazální potřeby cílové skupiny a hierarchicky navazuje na naplňování dalších potřeb, které systematicky spějí k cílům resocializace a následné integrace. Realizací těchto programů tedy dochází ke zvýšení informovanosti a orientace lidí, kteří žijí dlouhodobě na ulici, a přímé pomoci v rámci sociální asistence. U ubytovaných uživatelů služeb k uspokojení základních potřeb; vytvoření, udržení a rozvoji pracovních návyků; zvýšení informovanosti a vzdělanosti; posílení počítačové gramotnosti; posílení sociálních kompetencí; rozvoji kompetencí potřebných pro úspěch na trhu práce (zaměstnanost); orientaci v osobní situaci a zvýšení dovedností pro přijetí zodpovědnosti za sebe sama; k úpravě vnějších podmínek potřebných pro „nechráněný život“. Uživatelé mají možnost podpory i po odchodu z azylového domu. Sekundárně dochází i k přehodnocování postojů k cílové skupině veřejností (PR aktivity). Do souboru sekundárních cílů patří i cíle projektu vzhledem k veřejnosti – zmírňování

negativních dopadů bezdomovectví, prevence sociálněpatologických jevů, vytváření informované veřejnosti.

Klíčové aktivity projektu (nástroje k dosažení cílů projektu):

- Program prvního kontaktu a bazální podpory
- Sociální práce
- Program edukačních aktivit
- Job klub
- Terénní sociální práce
- PC klub
- Internet free
- Pracovně-resocializační program
- Public relations
- Monitoring a řízení projektu

Došlo k vývoji a realizaci dalších aktivit: skupiny na posilování sociálních dovedností, dramaterapie (specifická součást Programu edukačních aktivit), vzdělávací pobyt (specifický formát Programu edukačních aktivit).

Pozitivní zkušenosti:

Projekt vnesl do poskytování služeb pro lidi bez domova zcela novou dimenzi. Umožnil zásadní příklon k sociálněterapeutické práci s lidmi bez domova, kdy reaguje na zřejmý fakt, že pouze uspokojování základních potřeb lidí bez domova s minimální individuální podporou nevede k jejich resocializaci a integraci, ale k prohloubení statu quo. Projekt umožnil efektivní pedagogickou, sociální a terapeutickou práci s cílovou skupinou.

Jeden z podstatných pozitivních dopadů projektu je možnost realizace širšího spektra aktivit a programů. Širší spektrum nabízí širší možnost přístupů, a tedy i větší šanci efektivity podpory. Došlo ke zkvalitnění a rozšíření technického zázemí pro realizaci jednotlivých programů.

Nezbytným předpokladem pro efektivní poskytování služeb je personální základna poskytované služby. Projekt umožnil významné rozšíření týmu v přímé práci s uživatelem, především sociálních pracovníků. Organizační struktura týmu vyplývá z logiky poskytovaných služeb a naplňuje její potřeby.

System rozvoje týmu pracovníků doznal v souvislosti s projektem také výrazných změn. Projekt především umožnil rozvoj vzdělávání, skupinové a individuální supervize.

Motivace týmu prostřednictvím poskytnutí adekvátní mzdy – tato v sociálních službách často podceňovaná otázka, a přesto zcela zásadní a rozhodující kritérium kvality poskytovaných služeb je v rámci projektu zohledněna.

Realizační tým nezaznamenal výraznější negativní zkušenosti během realizace projektu. Nikoliv slabinou, ale čímsi na hraně mezi silnou a slabou stránkou je vysoká dimenzovanost projektu – tedy velmi dynamický harmonogram projektu, který klade vysoké nároky na tým při samotné realizaci.

Kontakt:

Charita svaté Anežky Otrokovice
Moravni 936
765 02 Otrokovice
ads.otrokovice@caritas.cz

Navýšení kapacity nízkoprahových zařízení pro děti a mládež provozovaných Unii Kompas ve Zlínském kraji

Tento projekt je spolufinancován Evropskou unií.

Organizace:

Unie Kompas

Partneři projektu:

Statutární město Zlín, Probační a mediační služba ČR

Operační program:

Společný regionální operační program, opatření 3.2. Podpora sociální integrace v regionech

Celkový rozpočet/příspěvek z veřejných zdrojů:

1 398 340 Kč

Cíl projektu:

Zkvalitnit a navýšit nabídku individuální práce s klienty nízkoprahového zařízení, rozšířit a vytvořit systematictější spolupráci s partnery, kteří se věnují stejné cílové skupině.

Aktivita projektu:

Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež jsou místem, kde mohou děti a dospívající trávit svůj volný čas, využívat bezpečný prostor zařízení a získat odbornou pomoc a radu. Přístup do zařízení a využívání základních služeb je zdarma, návštěvníci nemusejí vyplňovat přihlášku ani se nijak registrovat; mohou přijít a odejít

kdykoliv v průběhu provozní doby, pravidelná návštěva není podmínkou pro poskytnutí služby.

Unie Kompas provozuje ve Zlíně dvě střediska NZDM:

T klub, pro děti ve věku 9–12 let

T klub DOMA, pro dospívající ve věku 13–18 let

Díky projektu byl pracovní tým rozšířen o pracovníky pro PR a zejména o 2 kvalifikované sociální pracovníky, což umožnilo výrazné rozšíření a zkvalitnění poskytování služeb ve prospěch cílové skupiny. Stávající aktivity byly rozšířeny o tyto činnosti:

Případová práce s klientem poptávaná sociálními pracovníky/kurátory Oddělení sociálně právní ochrany dětí (OSPOD) nebo klientem či jeho zákonným zástupcem:

Klienti přicházejí do zařízení na doporučení sociální pracovníce nebo kurátora OSPOD, případně na přání rodiče. Je s nimi uzavřena písemná nebo ústní dohoda se stanovením cílů a služeb, jak těchto cílů dosáhnout. Klientovi se pak individuálně věnuje konkrétní pracovník, který pro něj také zajišťuje poskytování všech dohodnutých služeb.

Případová práce s klienty probační a mediační služby:

Jde o službu klientům probační a mediační služby – mladistvým, případně mladým dospělým do 21 let, kterým byl uložen výkon trestu obecně prospěšných prací, případně výchovná povinnost

nebo výchovné opatření dle zákona 218/2004 Sb. Tento alternativní trest či výchovnou povinnost vykonávají v jednom ze středisek NZDM. Po celou dobu se jim individuálně věnuje sociální pracovník, který klienta podporuje a snaží se ho motivovat ke zdravému životnímu stylu, k pozitivní změně jednání apod.

Podpora komunikace v rodině:

Jednorázová nebo opakovaná mediace všestranně přijatelné dohody v rodině na neutrální půdě – v prostorách NZDM.

Výcvik sociálněkomunikačních dovedností pro mládež:

Skupinová forma práce vedená dvěma sociálními pracovníky. Skupina je uzavřená, pro maximální počet 12 účastníků. Setkání se konají jednou týdně po 90 minutách, celkem 12 setkání (tedy 3 měsíce). Tento výcvik sociálněkomunikačních dovedností poskytne účastníkům podporu, motivaci i sebereflexi; zlepší jejich dovednost komunikovat s vrstevníky i s autoritami a úspěšně komunikovat – vyjádřit to, co chtějí. Součástí je také nácvik modelových obtížných situací a nácvik řešení problémů, do kterých se mohou klienti dostat. Bude zde využita skupinová dynamika, klient získá od skupiny zpětnou vazbu a sám se jí naučí poskytovat ostatním. V rámci projektu se uskuteční celkem 3 běhy výcviku.

Popis cílové skupiny, přínos cílové skupině:

Hlavní cílovou skupinou projektu jsou děti a mládež ohrožené delikvencí.

Do této ohrožené, rizikové skupiny patří děti a mládež, kteří zažívají nepříznivé sociální situace, jimiž rozumíme:

- obtížné životní události;
- omezující životní podmínky;
- konfliktní společenské situace.

Dále se k těmto dětem a mládeži vztahují tyto charakteristiky:

- nemohou nebo nechťejí se zapojit do standardních volnočasových aktivit;
- vyhýbají se standardním formám institucionalizované pomoci a péče;
- dávají přednost pasivnímu trávení volného času, zejména mimo domov;
- mají vyhraněný životní styl.

Služby nabízené v projektu využívají děti a mládež ve věku 9–18 (21) let ze Zlína, pro které platí výše uvedené charakteristiky. Mohou být přidána ještě další specifika, která jsou vlastně důsledkem obecných charakteristik:

- jsou v evidenci Sociálního odboru – Odd. sociálně-právní ochrany dětí a mládeže Magistrátu města Zlína;
- jsou klienty Probační a mediační služby Zlín – odsouzení k výkonu trestu obecně prospěšných prací nebo jim bylo uloženo výchovné opatření nebo výchovná povinnost dle Zákona 218/2004 Sb.

Projekt přináší cílové skupině snížení rizika delikvence a následného sociálního vyloučení.

Vzhledem k zažívání nepříznivých sociálních situací nejsou pro děti a mládež z cílové skupiny „startovní životní podmínky“ příznivé. Projekt:

- pomůže jim objevit a rozvinout jejich pozitivní potenciál, k čemuž by neměli podmínky, pokud by zůstali jen ve svém původním, nepodnětném prostředí;
- umožní jim naučit se lépe komunikovat s vrstevníky, formálními i neformálními autoritami, institucemi;
- podpoří je v dodržování pravidel a režimu, např. chodit včas na schůzky, připravit se do školy apod.;
- pomůže jim lépe zvládat konfliktní situace a neřešit je agresivním způsobem;
- pomůže jim zvýšit zdravé sebevědomí a prosazovat vlastní zájmy zdravým způsobem;
- umožní jim setkat se s pozitivními vzory, pozitivně změnit hodnotový systém;
- umožní jim zkušenost opětovného přijetí, i když selžou;
- umožní jim zažít úspěch;
- zvýší jejich informovanost o síti pomoci a zjednoduší cestu k odborné pomoci.

Pozitivní zkušenosti:

- výborná spolupráce s partnery projektu: za statutární město Zlín sociální pracovníce z Odboru sociálně-právní ochrany dětí a mládeže Magistrátu města Zlína; za Probační a mediační službu ČR pracovníci střediska PMS ve Zlíně-Loukách;
- zaměstnání PR pracovníce, což umožnilo ředitelce organizace, která měla dříve tuto oblast práce na starosti, věnovat se lépe řízení organizace a týmu.

Negativní zkušenosti:

- obtížné naplňování kapacity účastníků 1. běhu skupiny výcviku sociálněkomunikačních dovedností;
- neodhadnutí množství administrativní práce manažera projektu.

Kontakt

Unie Kompas, Pod Stráněmi 2505
760 01 Zlín, unie-kompas@unko.cz

Dejte nám šanci, chceme žít s vámi

Organizace:

IZAP – Sdružení pro integraci zdravých a postižených dětí a mládeže „Chceme žít s vámi“

Operační program:

Operační program Rozvoj lidských zdrojů, opatření 1.1. Posílení aktivní politiky zaměstnanosti při zaměstnávání uchazečů a zájemců o zaměstnání

Celkový rozpočet:

1 500 000 Kč

Cíl projektu:

Cílem projektu je zvýšení účinnosti politiky zaměstnanosti při zaměstnávání zájemců o zaměstnání z řad absolventů odborných škol a škol speciálních (praktických), a to zejména: snížení prostroje mezi školou a zaměstnáním, odbourávání diskriminace v zaměstnávání lidí s mentálním

postížením a lidí se specifickými potřebami, vlastní prací se představovat veřejnosti a bourat tak bariéry. . .

Nástroje k dosažení cíle:

- nově vytvořená pracovní místa v nových tréninkových dílnách – kadeřnictví, kosmetika a pedikúra, poskytnutí zaměstnání po dobu nejméně dvou let třem lidem s mentálním, popř. kombinovaným postižením a jedné vyučené kadeřnici a kosmetičce (pro ně to znamená získání praxe a zahájení výkonu samostatné výdělečné činnosti);
- integrační poradna;
- program podporovaného zaměstnávání.

Popis aktivit projektu:

Realizace projektu je naplánována na dobu dvou let (1. 4. 2006–31. 3. 2008). V této době budou zaučeni a následně zaměstnání účastníci projektu v nově vytvořené tréninkové a chráněné dílně (pracovišti) kadeřnictví, kosmetika a pedikúra. K datu vydání této publikace ještě nebyl projekt plně ukončen.

Projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem ČR.

uplatnění pro absolventy speciálních škol (v našem případě lidí s mentálním postižením).

Pozitivní zkušenosti:

K pozitivním zkušenostem patří určitě dobrá spolupráce s partnery projektu, Dětským domovem a Speciálními školami Zlín Lazy, jejichž role spočívala v poskytování informací a ve výměně zkušeností (absolventi školy). Na to navazuje velký zájem o účast na projektu ze strany cílové skupiny absolventů speciálních škol. Nejen jejich zájem, ale i jejich aktivní účast na motivačních kurzech a sebevzdělávání, jejich chuť a snaha kvalitně pracovat jen potvrdily naše předpoklady o této cílové skupině.

Rizika, která jsme si uvědomili při zpracování projektu (zhoršení zdravotního stavu zapojených osob, což může znemožnit jejich další setrvání v projektu; finanční problémy v další fázi projektu – nepodpoření Zlínským krajem, městem Zlín; nezájem rodičů klientů cílové skupiny v průběhu projektu o zaměstnání svých dětí a s tím související dodržování pracovních smluv, dohod a požadavků pro řádné zaměstnání, odchod zdravých zaměstnanců za lepšími podmínkami, hlavně finančními), se naštěstí nepotvrdila, což je další pozitivní zkušenosti.

Negativní zkušenosti:

Negativní, ale předpokládanou zkušeností je zvýšená nemocnost účastníků projektu z řad lidí se zdravotním znevýhodněním, což přineslo komplikace zejména při zpracování monitorovacích zpráv.

Kontakt:

IZAP – Sdružení pro integraci zdravých a postižených dětí a mládeže
tř. T. Bati 1276, 760 01 Zlín, izap@volny.cz

Činnosti realizované projektem:

Motivační aktivity:

- základy pomocných prací v kadeřnictví;
- základy pomocných prací v kosmetice a pedikúře;
- základy sociálních dovedností a prohlubování trivie;
- základy komunikačních schopností;
- základy práce na počítači;
- základy angličtiny sugestopedickou metodou.

Motivační aktivity byly pro každého účastníka projektu individuálně plánovány a pravidelně hodnoceny.

- podpora ohrožených prac. míst;
- podpora vytváření nových pracovních míst;
- poradenství.

Popis cílové skupiny a přínosy projektu cílové skupině:

Projekt „Dejte nám šanci, chceme žít s vámi“ je určen pro dvě cílové skupiny:

- lidé s lehkým a středním mentálním a kombinovaným postižením (předpoklad části pracovního potenciálu);
- absolventi škol bez praxe.

V obou případech se jedná o zájemce o zaměstnání a zaměstnance ohrožené nezaměstnaností, a to z důvodu minima zkušeností a praxe v případě absolventů odborných škol (v našem případě kosmetička a kadeřnice) a dále z důvodu omezené nabídky pracovního

Podpora sociálně ohrožené skupiny obyvatelstva směrem k jejich integraci a pracovnímu uplatnění (SOS)

Tento projekt je spolufinancován Evropskou unií.

Organizace:

IZAP – Sdružení pro integraci zdravých a postižených dětí a mládeže „Chceme žít s vámi“

Operační program:

Společný regionální operační program (SROP), opatření 3.2 Podpora sociální integrace v regionech

Celkový rozpočet:

Žádali jsme o 5 100 000 Kč, získali jsme 4 900 000 Kč

Cíl projektu:

Cílem grantového schématu opatření 3.2 je podpora sociálně ohrožené skupiny obyvatelstva směrem k jejich integraci a pracovnímu uplatnění, ze kterého vychází i náš zkrácený název, protože je opravdu třeba volat SOS.

Projekt byl rozpracován do šesti etap. Zahájen byl 1. 8. 2005, ukončen bude 30. 4. 2008. Doba trvání projektu je 33 měsíců.

Náš projekt se snaží o řešení zmírnění problémů lidí s mentálním postižením (MP) ve věku 18–30 let, a to rozvíjením jejich dovedností,

vědomostí a přípravou na samostatný život. Důvodem je skutečnost, že mnoho lidí se zdravotním postižením nemá dostatek znalostí, dovedností a jistoty k tomu, aby mohli žít samostatně, nebo byli úspěšní na trhu práce. Získáním těchto nových znalostí a zkušeností budou mít větší možnost zařadit se do běžného života. Vzhledem k jejich nízkému vzdělání jsou ohroženi jak sociální exkluzí (vyloučením), tak vyloučením ze vzdělávání, protože v ČR v době zahájení projektu neexistovala instituce nebo zařízení, které by se soustavně a profesionálně věnovalo dalšímu vzdělávání lidí se specifickými potřebami. Cílem projektu je získání zaměstnání a jeho udržení. Za tímto účelem jsme rozšířili kapacitu nově budované tréninkové a chráněné kavárny Slunečnice a v gastrodílňě jsme ukončili úpravy kuchyně. Kavárna i gastrodílňa se vlastně staly nástroji integrace, inkluze a podpory lidí s MP. Součástí nekuřácké kavárny je také internet a internetová poradna pro mládež, ve spolupráci s o. s. SPONDEA. Projekt SOS má za cíl po dobu nejméně tří let poskytnout trénink, praxi a zaměstnání 13 lidem s MP a zajistit udržení si zaměstnání osmi lidem, kteří o tuto skupinu lidí pečují. Lidem, kteří si za tuto dobu neosvojí pracovní návyky, umožní další kurzy a vzdělávací aktivity.

Specifikace cílů:

- udržení si zaměstnání lidí s MP;
- integrace lidí s MP do společnosti jejich vlastní prací;
- získání zaměstnání lidí s MP;
- zvýšení jejich vzdělání a odbornosti;
- zvýšení jejich ekonomických příjmů.

Popis aktivit projektu:

- rozšíření tréninkové kavárny a gastrodílňy;
- zvýšení počtu parkovacích stání;
- vypracování vzdělávacích materiálů;
- podpora zaměstnavatele – vzdělávání vedoucích pracovníků, školení, stáže, exkurze, semináře.
- zřízení střediska motivace – pět vzdělávacích oblastí:
 - teoretické a praktické základy profesní přípravy v hostinské a bar-manské činnosti;
 - rozvoj sociálních dovedností;
 - rozvoj komunikačních schopností;
 - základy informačních technologií;
 - základy angličtiny sugestopedickou metodou.

Popis cílové skupiny projektu:

Lidé s lehkým a středním mentálním a kombinovaným postižením
Tento projekt kladl následující požadavky na cílovou skupinu.

Bylo třeba určit:

- velikost cílové skupiny;
- společenské a ekonomické postavení;
- věkové vymezení;
- zastoupení pohlaví;
- územní vymezení cíl. skupiny;

- její problémy;
- příčiny problémů;
- výhody které z projektů vyplynou pro cílovou skupinu;
- srovnání s dalšími možnostmi řešení problémů;
- důkazy potřebnosti a poptávky – jako důkaz jsme uvedli množství občanských sdružení, nadací a nadačních fondů, které hledají možnosti řešení problematiky vyloučení a navrácení lidí s MP do společnosti, důvody a hlavně inovativní postupy k nápravě této situace.

Pozitivní zkušenosti:

Projekt je úspěšný, díky tomuto projektu můžeme fungovat tři roky. Pracovní trénink v kavárně dosud absolvovalo 16 osob s mentálním a kombinovaným postižením.

Negativní zkušenosti:

Zatím se nám nepodařilo žádného zaměstnance zapojit do systému volného trhu práce a udržet jej tam. Provozujeme tuto činnost v malém neinformovaném městě a zaměstnanci nechtějí tuto práci opustit a odejít od nás do běžného zaměstnání.

Kontakt:

IZAP – Sdružení pro integraci zdravých a postižených dětí a mládeže
tř. T. Bati 1276, 760 01 Zlín, izap@volny.cz

Organizace:

EDUCO Zlín

Operační program:

Společný regionální operační program, opatření 3.2 podpora sociální integrace v regionech

Celkový rozpočet/příspěvek z veřejných zdrojů:

1 940 000 Kč

Cíl projektu:

Cílem projektu je podpořit osoby sociálně vyloučené a znevýhodněné na trhu práce – nezaměstnané – osoby pečující o postižené dítě, absolventy škol, matky po mateřské dovolené. Chceme vytvořit komplexní program zaměřený na vzdělání v oblasti informačních technologií, účetnictví, jazykových dovedností a získání dovedností v oblasti osobních předpokladů, se zaměřením na práci v neziskovém sektoru. Tím se zvýší jejich šance uplatnění na trhu práce. Chceme vytvořit motivační program a nastavit správný hodnotový systém a přístup těchto lidí k práci.

Popis aktivit projektu:

- vytvoření nového pracovního místa, zvýšení pracovních úvazků stávajících pracovníků;
- zajištění odpovídajícího vzdělání pro členy pracovního týmu;
- profesně orientované kurzy – kurz počítačové technologie, kurzy zdokonalení účetnictví, kurz rozvoje osobnostních dovedností.

Popis cílové skupiny, přínos cílové skupině:

Náš projekt je zaměřen na cílovou skupinu nezaměstnaní – osoby pečující o postižené dítě, matky po mateřské dovolené, samoživitelky a absolventi škol.

Pozitivní zkušenosti:

Zvýšení kvalifikace žen, navázání nových kontaktů a partnerských vztahů, zvýšení zájmu odborníků.

Negativní zkušenosti:

Absence některých účastnic kurzů.

Kontakt:

EDUCO Zlín, tř. T. Bati 385, 763 02 Zlín
ranapece.zlin@volny.cz

Organizace:

EDUCO Zlín

Operační program:

Rozvoj lidských zdrojů, opatření 2.3. Posílení kapacity poskytovatelů sociálních služeb

Celkový rozpočet/příspěvek z veřejných zdrojů:

649 000 Kč

Cíl projektu:

Hlavním cílem je vybudování plně funkční, stabilní organizace, která bude schopna poskytovat komplexní služby rodičům s postiženými dětmi, a umožnit jim integraci do společnosti a návrat na trh práce.

Aktivity:

- vzdělání, kurzy zaměstnanců;
- kurzy a přednášky pro rodiče i ve vzdálenějších částech regionu – přednášky z oblasti komunikace, informačních technologií, kurz jednání s klienty, kurz jazykové konverzace;

- spolupráce s Univerzitou T. Bati ve Zlíně – odborné přednášky pro rodiče, studenti na dobrovolné práce, spolupráce se Střední školou sociální a pedagogickou Zlín, studenti jako dobrovolníci.

Cílová skupina:

Rodiče postižených dětí raného věku

Pozitivní zkušenosti:

Zvýšení kvalifikace zaměstnanců, pořízení materiálního vybavení, zvýšení vzdělání pro maminky.

Negativní zkušenosti:

Některé kurzy se časově prolínaly a matky je nemohly absolvovat, bylo naplánováno příliš mnoho vzdělávacích aktivit na jeden rok.

Kontakt:

EDUCO Zlín
tř. T. Bati 385, 763 02 Zlín
ranapece.zlin@volny.cz

Závěr

Vážení a trpěliví čtenáři, kteří jste dočetli až k tomuto krátkému závěru. Přejeme vám, abyste informace z naší publikace dokázali využít pro svou práci. Jsme přesvědčeni, že všude v našem okolí se vyskytují výjimeční lidé, kteří umí dělat výjimečné věci. Jedněmi z těchto lidí jsou i členové a zaměstnanci neziskových organizací, jimž se podařilo získat a realizovat projekty financované ze strukturálních fondů EU. Velmi jim děkujeme za to, že odhalili část svého know-how, aby další žadatelé měli větší šanci uspět.

Příklady dobré praxe z neziskového sektoru

Zlínsko

© Centrum pro komunitní práci, Zlín 2007

CpKP východní Morava, Gahurova 292, 760 01 Zlín

Autoři: Josef Zdražil, Petr Dubovský

Odpovědný redaktor: Petr Dubovský

Jazykové korektury: Světlana Hejsková

Grafická úprava a sazba: www.larvagrafik.com

Grafická úprava obálky: STUDIO 6.15

Tisk: Voštěp, spol. s r. o.

1. vydání

www.cpkp.cz

ISBN: 978-80-86902-45-6